

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
**РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ В
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ**

Студентки 4 курсу, 11 групи,
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Страшенко
Валерії
Віталіївни

(підпис студента)

Науковий керівник
Кандидат економічних наук,
доцент

Сонько
Юлія
Анатоліївна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
Кандидат економічних наук,
доцент

Головня
Юлія
Ігорівна

(підпис гаранта)

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри _____

« 17 » червня 2020р.

**Завдання на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентіві
Страшенко Валерії Віталіївні**

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): «РЕАЛІЗАЦІЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ»

Затверджена наказом ректора від «27» лютого 2020 р. № 757

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 15.05.2020

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): здійснити аналітичний огляд процесу формування об'єднаних територіальних громад та реалізації реформи децентралізації в Україні, а також визначення основних напрямів розвитку, якими слід керуватися об'єднаним територіальним громадам під час розроблення своїх стратегій розвитку.

Об'єкт дослідження: процес формування системи управління в територіальних громадах, процеси розвитку територіальних громад в Україні на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області.

Предмет дослідження: теоретичні та практичні аспекти розвитку територіальних громад.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ.....	10
1.1 Особливості розвитку територіальних громад в сучасних умовах.....	10
1.2. Підходи до побудови системи управління в територіальних громадах.....	20
РОЗДІЛ 2. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (НА ПРИКЛАДІ Пирятинська міська рада Полтавська область)	27
2.1. Структурний аналіз управлінського апарату на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області	27
2.2. Проблеми та перспективні напрями розвитку системи управління на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області	31
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (на прикладі	36
Пирятинської міської ради Полтавської області)	36
ВИСНОВКИ.....	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:.....	41

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 27.02.2020	27.02.2020
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 10.03.2020	10.03.2020

3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 01.04.2020	01-05.04.2020
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 15.04.2020	20.04.2020
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедру	До 15.05.2020	15-20.05.2020
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 25.05.2020	25.05.2020
7	Зовнішнє рецензування ВКР	До 01.06.2020	01-05.06.2020
8	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	05-10.06.2020	05-10.06.2020
10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 15.06.2020	До 15.06.2020
11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання « 02 » березня 2020 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Сонько Ю.А.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Керівник проектної групи (гарант освітньої програми)

Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент

Страшенко В.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Тема випускної кваліфікаційної роботи «Реалізація управлінських функцій в територіальних громадах України». Актуальність обраної теми визначається тим, що ставлення людей до влади і держави в цілому залежить саме від якості й рівня їх життя, можливості задовольнити особисті потреби, реально впливати своїми діями на покращення життя не тільки своєї родини, а й громади і суспільства в цілому. Це означає, що визнання державою права жителів кожної територіальної

громади на місцеве самоврядування повинно мати своє відображення у державній політиці, функціях, формах, методах та механізмах публічного управління, а не бути лише декларативною нормою законодавства. Підтримка місцевого самоврядування з боку держави — це створення умов для стійкого і самостійного розвитку територіальних громад в Україні та є одним із найголовніших завдань сьогодення, актуальність якого зростає в умовах реформування системи публічної влади. Проте є чинники, які обмежують розвиток територіальних громад як первинних суб'єктів системи місцевого самоврядування. Зокрема недосконалість законодавчого закріплення базових термінів, наявність різноманіття думок щодо визначення місця і ролі держави у розвитку системи місцевого самоврядування, завдань державної політики щодо розвитку територіальних громад тощо.

Об'єктом дослідження виступає вивчення особливостей системи управління в територіальних громадах, процеси розвитку територіальних громад в Україні на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області. Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти реалізації управлінських функцій в територіальних громадах. Мета цієї роботи - здійснити аналітичний огляд процесу формування об'єднаних територіальних громад та реалізації реформи децентралізації в Україні, а також визначити основні напрями розвитку, якими слід керуватися об'єднаним територіальним громадам в процесі своєї діяльності.

Серед позитивних аспектів роботи: в роботі проведено дослідження сутності процесів децентралізації як основного фактора формування об'єднаних територіальних громад; проаналізовано сучасний стан об'єднаних територіальних громад; розглянуто нормативно-правове забезпечення формування об'єднаних територіальних громад; досліджено проблеми розвитку територіальних громад в Україні та запропоновано шляхи вдосконалення управлінської діяльності територіальних громад в Україні.

До недоліків можна віднести: використання в роботі застарілих джерел; нелогічність викладення інформації. Розділи носять незавершений характер, у зв'язку з чим втрачається послідовність викладення інформації. Висновки, наведені

в роботі – неструктуровані у відповідності до поставлених завдань. Робота має низку неточностей щодо оформлення.

Більшість поставлених завдань в роботі виконано в повній мірі. Оброблено певний обсяг наукової літератури. Відповідно до довідки, наданої студенткою, робота має достатній рівень унікальності. Загалом випускна кваліфікаційна робота Страшенко В.В. може бути допущена до захисту.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Сонько Юлія Анатоліївна

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист

Головня Юлія Ігорівна

(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Страшенко В.В. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри:

Новікова Наталія Леонідівна

(прізвище, ініціали, підпис)

« 17 » червня 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	10
1.1 Особливості розвитку територіальних громад в сучасних умовах	10
1.2. Підходи до побудови системи управління в територіальних громадах	19
РОЗДІЛ 2. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (НА ПРИКЛАДІ Пирятинська міська рада Полтавська область)	26
2.1. Структурний аналіз управлінського апарату на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області.	26
2.2. Проблеми та перспективні напрями розвитку системи управління на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області.	29
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області)	35
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:	40

ВСТУП

Розбудова соціальної, правової, демократичної держави в умовах децентралізації та проведення адміністративної реформи в Україні зумовлює розбудову інституту місцевого самоврядування, первинним суб'єктом якого виступає територіальна громада. Природно, що територіальна громада відіграє провідну роль у системі життєзабезпечення людини і суспільства в цілому, адже переважну більшість своїх суспільних потреб людина задовольняє на рівні громади у якій живе (село, селище, місто).

Ставлення людей до влади і держави в цілому залежить саме від якості й рівня їх життя, можливості задовольнити особисті потреби, реально впливати своїми діями на покращення життя не тільки своєї родини, а й громади і суспільства в цілому. Це означає, що визнання державою права жителів кожної територіальної громади на місцеве самоврядування повинно мати своє відображення у державній політиці, функціях, формах, методах та механізмах публічного управління, а не бути лише декларативною нормою законодавства.

Підтримка місцевого самоврядування з боку держави — це створення умов для стійкого і самостійного розвитку територіальних громад в Україні та є одним із найголовніших завдань сьогодення, актуальність якого зростає в умовах реформування системи публічної влади.

Проте є чинники, які обмежують розвиток територіальних громад як первинних суб'єктів системи місцевого самоврядування. Зокрема недосконалість законодавчого закріплення базових термінів, наявність різноманіття думок щодо визначення місця і ролі держави у розвитку системи місцевого самоврядування, завдань державної політики щодо розвитку територіальних громад тощо.

Проте ця проблематика залишається не повністю дослідженою, зокрема, відсутня детальна аналітична оцінка результатів та формування пропозицій із подальшої реалізації реформи.

Мета роботи – здійснити аналітичний огляд процесу формування об'єднаних територіальних громад та реалізації реформи децентралізації в Україні, а також визначення основних напрямів розвитку, якими слід керуватися об'єднаним територіальним громадам в процесі своєї діяльності.

Поставлена мета зумовила необхідність реалізації таких завдань:

- вивчити сутність та історію виникнення територіальних громад в Україні;
- розкрити суть децентралізації як основного фактора формування об'єднаних територіальних громад;
- проаналізувати сучасний стан об'єднаних територіальних громад;
- вивчити нормативно-правове забезпечення формування об'єднаних територіальних громад;
- дослідити проблеми розвитку територіальних громад в Україні;
- розробити шляхи вдосконалення управлінської діяльності територіальних громад в Україні.

Об'єкт дослідження – процес формування системи управління в територіальних громадах, процеси розвитку територіальних громад в Україні на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти реалізації управлінських функцій в територіальних громадах.

Методологічним підґрунтям дослідження є сукупність наукових методів системного, діалектичного та порівняльного аналізу, що забезпечило всебічність дослідження розвитку територіальних громад в Україні.

Робота складається з 40 сторінок, двох розділів.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

1.1 Особливості розвитку територіальних громад в сучасних умовах

У науковій літературі разом з терміном територіальна громада як синоніми вживаються й інші: «комуна», «община», «територіальна спільнота», «територіальна спільність», «територіальний колектив», «місцеве співтовариство», «соціалотериторіальна спільнота», «ком'юніті» та ін.

Досліджуючи закордонні джерела з цього приводу О. Лиска пов'язує це розмаїття дефініцій як багатоманітністю проявів буття територіальних громад, так і деякою невизначеністю змісту та обсягу зазначеного поняття, наявністю різноманітних підходів до розуміння цього суб'єкта, відсутністю з боку дослідників однакових поглядів щодо нього [23, с. 290].

Еволюція територіальної громади в Україні пов'язана з широкою традиційністю буття народу, духовною спадщиною, вченням про права людини, формуванням громадянського суспільства, становленням і розвитком самоврядного права та правової системи України, боротьбою українського народу за свою незалежність та зміцнення.

Так, наприклад, ідея громади посідає одне з важливих місць в державотворчій концепції М. Драгоманова (1841-1895 рр.). На його думку, самоврядування відігравало декілька важливих функцій: інституту виявлення і впровадження громадських ініціатив «на місцях»; організатора господарського і культурного життя певних громад, нарешті, представника цих громадянських об'єднань і мешканців певних територій перед державними органами влади [19, с. 15]. «Громада» в концепції державного будівництва М. Драгоманова носить забарвлення сучасної територіальної громади як основи місцевого самоврядування.

О. Батанов вбачає в територіальній громаді територіальну спільноту, що складається з фізичних осіб, які постійно проживають і працюють на території села чи добровільного об'єднання в спільну громаду кількох сіл, селища чи міста,

безпосередньо або через сформовані ними муніципальні структури вирішують питання місцевого значення, мають спільну комунальну власність, нерухоме майно на даній території, платять комунальні податки і пов'язані територіально-особистісними зв'язками системного характеру [31, с. 165]. Вчений зазначає, що територіальна громада – це складна «кумулятивна» форма суспільної організації, сукупність людей (місцевих жителів), асоційованих на публічних засадах у межах певної території та об'єднана різноплановими ознаками системного характеру (зокрема, демографічний і територіальний (земляцький) зв'язок, правовий і політичний зв'язок, майновий (економічний) і професійний зв'язок, мовний і релігійний (соціально-культурний) зв'язок тощо) [27, с. 86].

Ознакою територіальної громади є соціально-демографічна взаємодія, тобто сусідські відносини, спільні правила та норми поведінки, відчуття належності та співпричетності до подій у громаді, психологічна ідентифікація інтересів людини з інтересами спільноти, єдиними морально-етичними цінностями [27, с. 87].

І. Бутко зазначає, що територіальна громада «...це люди, які мешкають у певних територіальних межах та об'єднані спільними інтересами» [5, с. 48]. В. І. Кравченко визначає територіальну громаду як сукупність громадян, що спільно проживають у міському або сільському поселенні, мають колективні інтереси і визначений законом правовий статус [5, с. 49]. Н. І. Руда характеризує територіальну громаду як визнану законом групу людей, що володіє правом на місцеве самоврядування і виражає свою волю у самостійному розв'язанні [11].

К. Іонассен та Д. Хіллері [19, с. 16] визначають громади (community) як об'єднання людей в межах території, з поділом праці в спеціалізовані та взаємозалежні функції, із спільною культурою та соціальною системою, яке організовує свою діяльність, члени якого усвідомлюють їх єдність та приналежність до громади і хто може діяти колективно в організованому порядку. Дж. Хіллер дійшов висновку, що, незважаючи на наявні розбіжності, в більшості з них найважливішими є такі ознаки: соціальна взаємодія, територія і загальний зв'язок (або зв'язки).

Так, К. Іонассен визначив елементи громади (community) [19, с. 17]: населення; територіальна база; взаємозалежність спеціалізованих частин громади і поділ праці в ньому; спільна культура і соціальна система, що інтегрують діяльність його членів; усвідомлення жителями єдності та належності до громади; можливість діяти на корпоративній основі для вирішення місцевих проблем.

М. Баймуратов зазначає, що територіальна громада – це «...сукупність фізичних осіб, які постійно мешкають на певній території та пов'язані територіально-особистісними зв'язками системного характеру» [23, с. 290]. В територіальній громаді як спільноті жителів, об'єднаних спільною діяльністю, інтересами та цілями щодо задоволення потреб, пов'язаних з побутом, середовищем мешкання, відпочинком, навчанням, спілкуванням передбачається відповідна «стійкість», «цілісність», що об'єднується та характеризується системними зв'язками.

К. С. Бельський зазначає, що становище громади та моральний настрій її членів, які проживають разом, мають спільні житлові, освітні, культурні, а часто й релігійні інтереси, забезпечують у її межах природним шляхом міцний громадський порядок та утворюють умови для ефективного управління таким об'єднанням [23, с. 291].

Д. Норт вказує на те, чим різноманітніші інтереси, тим менша ймовірність, що особи, які мають будь-якої інтерес, зможуть забезпечити його за рахунок простої більшості в громаді. Тому зростає ймовірність появи складних форм обміну, пошук нових форм вирішення проблем, пов'язаних зі створенням коаліцій [27, с. 87]. Таким чином, функція формальних правил полягає не тому, щоб сприяти обміну як такого, а обслуговувати цілком певні його форми.

І. Бодрова вирізняє такі концептуальні підходи визначення територіальної громади [27, с. 88]: територіальний, пов'язаний з використанням такої характеристики, як постійне проживання осіб на території певного населеного пункту, і відповідним застосуванням термінів «населення», «жителі», «громадяни,

які мешкають на території», «територіальний колектив» тощо; інтелектуальнокомунікативний, публічно-правовий та комплексний.

А. Коваленко стверджує, що територіальна громада виступає як центральний суб'єкт місцевого самоврядування, котрий має природне право на самостійне вирішення питань місцевого життя в межах Конституції і законів. Юридична природатериторіальної громади двоєдина: громада має природні права і водночас позитивні права та несе юридичну відповідальність за їх реалізацію [28, с. 130].

М. І. Корнієнко визначає територіальну громаду як первинний суб'єкт місцевого самоврядування, ототожнюючи його з населенням відповідної адміністративно-територіальної одиниці [30, с. 210]. Разом з цим територіальний підхід до визначення поняття територіальної громади видається дещо звуженим, оскільки, як вказує Ю. Наврузов, всю систему стосунків між індивідуумами, які є членами громади, зводить лише до належності або неналежності до певної території [30, с. 210].

М. П. Орзіх розглядає територіальну громаду як первинний суб'єкт місцевого самоврядування, – «...єдиний на території соціальний субстрат, який має власні інтереси», до складу якого входять «...громадяни України, іноземці, особи без громадянства, що постійно мешкають або працюють на даній території, або володіють на території нерухомим майном, або сплачують місцеві податки та збори» [27, с. 87].

Сутнісні характеристики територіальної громади, на думку І. І. Мелє-хіної, можуть бути представлені сукупністю наступних ознак [31, с. 165]:

- прив'язаність територіальної громади до території природного проживання людей, чим детерміновано первинність самовизначення з наступним оформленням юридичного статусу;
- членство в територіальній громаді, яке засноване на спільності інтересів;

- самоврядність, яка є формоутворюючою основою владовідносин;
- здатність до структурування та утворення внутрішньо-організаційних управляючих структур;
- соціальне функціонування на базі колективних форм діяльності для життєзабезпечення спільних інтересів;
- впорядкованість відносин на основі правових та інших соціальних норм, яка дає змогу визначати їх як суб'єктів права, здатність бути суб'єктом комплексних правовідносин;
- обумовленість діяльності не лише індивідуалізуючими, а й об'єднуючими факторами, стійкістю інтересів, зв'язків і форм соціальної практики;
- первинність у відношенні до об'єднань, які формуються націями, народом, державними структурами, що забезпечує діалектичний зв'язок з громадянським суспільством і державою;
- здійснення членами територіальної громади своєї психологічної ідентифікації з ним (формування та прояв відчуття співтовариства).

Вище зазначені ознаки в сукупності створюють системні зв'язки територіально-особистісного характеру та окреслюють структурно-функціональний характер територіальної громади. Місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання в сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції та законів України. Воно може здійснюватися територіальною громадою як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їхні виконавчі комітети.

Органами місцевого самоврядування, які репрезентують спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ і міст, є районні та обласні ради.

Сільські, селищні, міські ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів і майна. До складу

цих рад входять депутати, що їх обирають жителі села, селища, міста на основі загального, рівного, прямого виборчого права таємним голосуванням строком на чотири роки.

Територіальні громади на підставі вищезгаданих принципів виборчого права обирають також строком на чотири роки відповідно сільського, селищного та міського голову, який очолює виконавчий орган ради та головує на її засіданнях. Голови районної та обласної рад обираються відповідною радою та очолюють її виконавчий комітет.

Усі передбачені Конституцією та законодавством України органи самоврядування й самоорганізації мають власну матеріальну та фінансову основу, на яку поширюється їхня компетенція. Так, територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного й культурного розвитку та контролюють їх виконання; затверджують місцеві бюджети і т. ін.

Обласні й районні ради мають приблизно аналогічну компетенцію, що поширюється на їхні території.

Органам місцевого самоврядування закон може надавати окремі повноваження органів виконавчої влади, а тому з цих питань вони підпорядковані відповідним органам виконавчої влади.

Закон України "Про місцеве самоврядування" від 21 травня 1997 р. складається з преамбули та 5 розділів (80 статей).

Цим Законом, з огляду на вищезгадані загальні засади організації та діяльності органів місцевого самоврядування, проголошено, що місцеве самоврядування в Україні - це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста - самостійно або під відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого

значення в межах Конституції та законів України. Місцеве самоврядування в Україні здійснюється на основі принципів: народовладдя, законності, гласності, колегіальності, поєднання місцевих і державних інтересів, виборності, правової, організаційної та матеріальнофінансової самостійності в межах власних повноважень і т. ін.

До системи місцевого самоврядування включають: територіальну громаду; сільську, селищну, міську раду; сільського, селищного, міського голову; виконавчі органи сільської, селищної, міської ради; районні та обласні ради, що репрезентують спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст; органи самоорганізації населення.

Первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста. Остання може вирішувати питання, що належать до її компетенції, через місцеві референдуми, загальні збори, місцеві ініціативи.

Сільські, селищні, міські ради також є органами місцевого самоврядування, які репрезентують відповідні територіальні громади та здійснюють від їхнього імені певні повноваження. Виконавчими органами цих рад є їхні виконавчі комітети, відділи, управління. Виконавчі органи очолюються відповідно сільським, селищним, міським головою, що визнається головною посадовою особою певної територіальної громади. Сільські, селищні, міські, районні в місті (у разі їх створення) ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна.

Сільські, селищні міські ради мають виключну компетенцію, під якою розуміють питання, що вирішуються тільки на їхніх пленарних засіданнях. До неї відносять:

- затвердження регламенту ради;

- утворення й ліквідацію постійних та інших комісій ради, затвердження та зміну їхнього складу, обрання голів комісій;
- утворення виконавчого комітету ради, визначення його чисельності, затвердження персонального складу; внесення змін до складу виконавчого комітету та його розпуск;
- винесення рішення про проведення місцевого референдуму;
- винесення рішень щодо випуску місцевих позик;
- затвердження статуту територіальної громади і т. ін.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад мають повноваження у сферах і галузях: соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку, бюджету, фінансів і цін, управління комунальною власністю, житловокомунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку, будівництва, освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту, земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища, соціального захисту населення, зовнішньоекономічної діяльності, оборонної роботи, адміністративнотериторіального устрою, забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, відзначення державними нагородами, відзнаками Президента України та присвоєння почесних звань України.

Сільський, селищний, міський голова: забезпечує здійснення повноважень органів виконавчої влади на відповідній території, додержання Конституції та законів України, виконання актів Президента України та відповідних органів виконавчої влади; організує роботу відповідної ради та її виконавчого комітету; підписує рішення ради та її виконавчого комітету; здійснює керівництво апаратом ради та її виконавчого комітету.

Виключно на пленарних засіданнях районної, обласної ради вирішуються такі питання:

- обрання голови ради, заступника голови ради, звільнення їх з посади;
- утворення, обрання і ліквідація постійних та інших комісій ради, зміна їхнього складу, обрання голів комісій;
- утворення президії (колегії) ради, затвердження положення про неї;
- затвердження регламенту ради і т. ін.

Сільські, селищні, міські, районні в містах (у разі їх створення), районні, обласні ради складаються з депутатів, яких обирає населення відповідної території на основі загального, рівного і прямого виборчого права таємним голосуванням. Строк повноважень рад - чотири роки. Усі ради працюють сесійно. Сесії складаються з пленарних засідань ради, а також засідань постійних комісій ради.

У радах створюються постійні й тимчасові контрольні комісії. Постійні комісії ради є органами ради, що обираються з-поміж її депутатів для вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, які належать до її відання, здійснення контролю за виконанням рішень ради її виконавчого комітету. Тимчасові контрольні комісії ради є органами ради, що обираються з-поміж її депутатів для здійснення контролю з конкретно визначених радою питань. Рада в межах її повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень.

Територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на рухоме й нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, Інші кошти, землю, природні ресурси, підприємства, установи та організації, в тому числі банки, страхові товариства, а також на пенсійні фонди, частку в майні підприємств, житловий фонд, нежилі приміщення, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування, на інше майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені як об'єкти права комунальної власності, а також на кошти, отримані від їх відчуження.

Районні та обласні ради від імені територіальних громад сіл, селищ, міст здійснюють управління об'єктами їхньої спільної власності, що задовольняють спільні потреби територіальних громад.

Держава гарантує та спрямовує свої зусилля на розвиток місцевого самоврядування в Україні.

Поняття "місцеве самоврядування", яке міститься в Конституції і Законі, є значно переобтяженим. Зайвими, на нашу думку, є такі словосполучення, як "гарантоване державою" (адже хіба можливі "гарантовані державою права" поза межами Конституції і законів України?) та "жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста". Виникла ситуація, коли одне поняття, будучи частково позбавленим логіки й правового змісту, містить у собі інше поняття, причому неповне і фрагментарне, (поняття "територіальної громади", яке визначене в ст. 1 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні".

В юридичній науці існують також інші визначення поняття "місцеве самоврядування". За Б. Ковальчуком, місцеве самоврядування - це (суспільнополітична і господарська) діяльність територіальної громади і сформованих нею представницьких та виконавчих органів, спрямована на вирішення питань місцевого

(територіального) значення в межах Конституції і законів України. Неточністю в даному визначенні є те, що виконавчі органи місцевого самоврядування формуються не територіальною громадою, а її представницькими органами.

В. Пархоменко вважає, що місцеве самоврядування є забезпеченою у правовому і матеріальному розумінні функцією територіальних громад (або органів місцевого самоврядування (як у Хартії) здійснювати регулювання й управління суттєвою частиною громадських справ на свою відповідальність та в інтересах місцевого населення.

Як бачимо, в одному нормативно-правовому акті в поняття "місцеве самоврядування" вкладається один зміст, а в іншому - інший. Науковці також порізно розуміють та визначають сутність місцевого самоврядування. Логічна недосконалість та нечітке означення такого важливого поняття як з боку законодавців, так і наукових дослідників, призводить до того, що на практиці місцеве самоврядування розуміється неоднозначно, а відтак може застосовуватися навіть у спекулятивних цілях.

1.2. Підходи до побудови системи управління в територіальних громадах

Відомо, що місцеве самоврядування може реалізовуватись через дві форми демократії – представницьку та пряму (безпосередню). Під представницькою демократією розуміють формування представницьких органів на місцях – місцевих рад, через які об'єднані територіальні громади (ОТГ), як головний суб'єкт місцевого самоврядування, реалізують свої законні права та інтереси. Пряма (безпосередня) демократія передбачає, як видно із назви, безпосередню участь громадян у вирішенні державних чи місцевих справ. Відповідно до Рекомендації Ради Європи «Про участь громадян у місцевому публічному житті» від 6 грудня 2001 року право громадян висловлювати свою думку про найважливіші рішення може бути найкраще реалізовано на місцевому рівні, тобто – на рівні ОТГ.

Поняття «громадська участь», «участь громадян» або «залучення громадян» набувають дедалі більшого поширення. Зарубіжний досвід переконує, що громадська участь – це необхідний, корисний та вкрай важливий механізм позитивного впливу громадськості на діяльність органів місцевого самоврядування. Крім того, громадська участь – це джерело додаткового інтелектуального ресурсу для ради ОТГ, а тому є корисною і потрібною також і для неї.

Варто зазначити, що правові аспекти участі громадян в управлінні закріплено на міжнародному рівні ще у 1948 році. Так, у Загальній декларації прав людини (1948 рік) серед інших прав і свобод людини було визначено право на участь у

суспільних справах та основоположний принцип, що впливає з цього права: урядування має базуватися на волі народу.

Проміжною за силою впливу та спрямованістю формою прямої демократії можна вважати загальні збори громадян за місцем проживання. У проведенні цієї форми можуть бути зацікавленими як орган місцевого самоврядування, так і територіальна громада. Володимир Кампо, Анатолій Ткачук вважають, що закон про місцеве самоврядування не встановив обмежень щодо суб'єкта-ініціатора зборів і тому навіть за умови скликання зборів посадовою особою органу місцевого самоврядування ініціатива проведення зборів може належати й іншим суб'єктам місцевого життя за умови підтримки такої ініціативи самими громадянами [16].

Для забезпечення стійкого розвитку територіальної громади важливим є певне оптимальне співвідношення управління і самоврядування, що робить місцеву соціальноекономічну систему більш стабільною. В кожній громаді, в залежності від її особливостей, оптимальність цього співвідношення може бути різною. Так, наприклад, у сільських громадах для вирішення питань місцевого значення самоорганізація має більше значення, ніж у міських, де домінуючим фактором об'єктивно є управління. Про перевагу синергетичного підходу свідчить той факт, що сьогодні на зміну традиційних поглядів в усіх сферах приходить нелінійність, як нове концептуальне положення усіх нових парадигм розвитку, багатоваріантні моделі розвитку, що узгоджується з динамічними суспільними трансформаціями.

Глобалізаційний підхід щодо забезпечення розвитку територіальної громади, на нашу думку, має знайти свій прояв у ефективному використанні можливостей глобалізації і поряд з ними місцевих особливостей. Найскладнішими завданнями місцевої влади в сучасних умовах глобалізації є збереження певного стійкого стану місцевої економічної системи, а також збереження місцевого культурного середовища при активному "входженні" на територію інших культур. Цей підхід є вимогою часу, але його застосування тісно пов'язане з новою якістю знань у системі управління місцевим розвитком. Продуктом глобалізації і динамічних суспільних трансформацій є інформаційно-інноваційний підхід.

У постіндустріальному суспільстві знання та інформація стають домінуючими чинниками розвитку. Застосування цього підходу на рівні територіальної громади залежить, знову ж таки, від якості місцевого управління, кваліфікації працівників та інтересів, які впливають на певні процеси шляхом підтримки місцевих суб'єктів інноваційної діяльності та застосування управлінських інновацій. Значною мірою від якості інформаційних зв'язків залежить корпоративний підхід, який передбачає спільне управління місцевими проблемами. По суті, цей підхід є ефективним у високоорганізованих громадах, де розподіляються і врівноважуються як права, так і обов'язки. На певному етапі розвитку територіальної громади він стає неминучим, оскільки найефективніше надає відповідь на зовнішні глобалізаційні виклики.

Корпоративний підхід пов'язаний із включенням у процеси прийняття рішень та їх реалізації різних суб'єктів місцевого розвитку – органів публічної влади, підприємців, наукових і освітніх закладів, громадськості і т.д. В свою чергу, корпоративний підхід знаходить відображення у партнерській моделі управління розвитком території [14]. В її основі сприяння 5 людському розвитку через підвищення ступеня участі громадян, нарощування місцевого потенціалу і встановлення партнерських взаємовідносин.

Реалізацію даної мети можна спостерігати через різні види взаємодії на місцевому рівні, а саме: – партнерство між людьми та інститутами; – владою і приватним сектором; – міжнародними і місцевими діячами; – дослідженнями і практикою; – гуманітарною допомогою і тривалою підтримкою в напрямі розвитку.

Тісно пов'язаною з корпоративним підходом також є модель організації громади, яка ґрунтується на залученні людей до співпраці у цілях поліпшення становища усієї громади, а також залучення людей до організованих дій з метою забезпечення умов, за яких місцева політика і зовнішній вплив здійснюються на користь громади. Водночас ця модель має тенденцію випускати з виду фундаментальні проблеми і замість цього зосереджувати увагу на тих питаннях, що мають загальний інтерес і які не складно вирішити [5, с. 16–18].

По суті в основі моделі організації громади лежить ситуативний підхід, який передбачає комбінацію найбільш вигідних варіантів дій з урахуванням ситуативних чинників зовнішнього середовища та інтегрує у собі різноманітні підходи, залежно від ситуації. Але якщо у приватному секторі ситуативний підхід вже давно активно застосовується, то для публічного сектора він є складним з огляду на особливості планування місцевого розвитку – часові, правові, фінансові та інші. Практично він може бути ефективно реалізований на засадах самоорганізації громадян, коли необхідно вирішувати певні одиничні проблеми, які потребують мобілізації людей і їх ресурсів.

Соціальний підхід виходить з того, що головною метою розвитку є людина, її потреби та інтереси. Формально цей підхід знайшов своє відображення у більшості документів з питань регіонального і місцевого розвитку в Україні, але на практиці він ускладнюється рядом економічних, а також культурних і психологічних проблем, що знаходить своє відображення у реальній місцевій політиці – домінування економічного над соціальним. Соціальний підхід дістав подальший розвиток у соціокультурному підході, основна ідея якого полягає в тому, що в його рамках суспільство розглядається в єдності культури і соціальності, що формуються діяльністю людини [13, с. 3-4]. З точки зору цього підходу культура і соціальність являють собою взаємопов'язані і взаємообумовлені аспекти життєдіяльності тієї чи іншої територіальної громади як цілісної соціокультурної системи. У ролі соціокультурних суб'єктів можуть виступати як територіальні громади, так і громади за інтересами, а також окремі громадяни. У контексті соціокультурного підходу, на думку А. Касперовича, і індивід, і спільнота у певному сенсі є первинними суб'єктами, але первинність ця має різну природу. Індивід первинний як джерело будь-якої активності, у тому числі соціальної та культурної, а спільнота, до якої він належить, у вирішальній мірі визначає змістовний бік активності її індивідів [10, с. 447].

Таким чином, актуалізується поведінковий (біхевіористський) підхід, який акцентує увагу на інтерпретації соціальних та економічних явищ, що відбуваються

у територіальній громаді, з позицій домінуючого значення їх поведінкових характеристик і детермінант, тобто процесів взаємодії на відповідній території та взаємодії громади з навколишнім середовищем. Зазначене зумовлює логічність виникнення холістичного підходу (від англ. whole – цілий, цілісний) – підходу, який передбачає ставлення до всіх користувачів соціальних послуг не як до патологічних суб'єктів, а передусім як до особистостей. Відповідно до такого ставлення, надання послуг має відбуватися з якнайповнішим урахуванням усіх потреб особистості (від фізіологічних до самореалізації) [16, с. 64].

Культурно-духовний підхід орієнтований на культуру або релігію в пошуках цілей і принципів, які б сприяли розвитку. Духовні і моральні цінності громади вважаються ключем добробуту і процвітання. Проблеми розглядаються як результат відступу від духовних або культурних цінностей, а 7 пошук їх вирішення – у вигляді повернення людей до цих цінностей. Культурно-духовна модель спирається на основи традиційного людського знання і керується принципами, звичаями, мудрістю та культурою народу. Не дивлячись на всю важливість цього підходу, він може не брати до уваги ставлення до політичних та економічних вимірів розвитку, і, таким чином, не в змозі підключити потенціал минулого громади до процесу побудови майбутнього [5, с. 16-18].

На вищезазначених підходах соціального типу базується модель соціального планування, що передбачає технічний процес розв'язання проблем у таких сферах як правопорушення, забезпечення житлом, проблеми психічного здоров'я та ін. Основу цієї моделі, що спирається на програмний розвиток, становить раціональний, ретельно спланований та контрольований процес змін, призначений для забезпечення послугами членів громади. Соціальне планування на рівні територіальної громади має на меті аналіз соціальних умов, постановку цілей та оцінку діяльності наявних служб для їх удосконалення, розвитку нових закладів [16, с. 61].

В умовах індустріального розвитку, обмежених ресурсів та потреби збереження довкілля особливого значення набуває еколого-орієнтований підхід.

Методологічною особливістю цього підходу є його комплексність, що досягається через поєднання трьох основних сфер: соціальної, економічної, екологічної. Цей підхід є основоположним для визначення концептуальних основ сталого розвитку територіальної громади. Сталий розвиток має бути спрямований на вирішення трьох визначальних завдань для людського суспільства, а саме: – поліпшення якості життя населення та середовища його проживання; – підвищення продуктивності суспільної праці; – збереження та ренатуралізацію природи [17, с. 17].

Головними завданнями еколого-орієнтованого підходу є урівноваження потреб людини з використанням ресурсів таким чином, щоб не знищити їх запаси для наступних поколінь, а також створити безпечні для життєдіяльності 8 технології виробництва. Він спрямований на скорочення витрат ресурсів, часу й зусиль на виробництво, зменшуючи вплив від постійно зростаючих потреб суспільства. Отже, цей підхід також інтегрує у собі усі попередні підходи і тісно пов'язаний з ними.

Його практичне застосування передбачає ощадливе використання ресурсів та збереження довкілля, формування екологічної культури та високого рівня свідомості населення щодо збереження і використання ресурсів. Дещо інше змістовне наповнення має модель екологічних систем – це комплексний підхід, який об'єднує ключові елементи, властиві усім моделям. Дана модель розглядає духовність і культуру як основну і першочергову силу розвитку, враховує особисті, політичні, економічні, суспільні і культурні чинники та розглядає участь людей і процеси передачі повноважень як основні стратегії дії. Цей підхід зосереджує увагу на тому, щоб навчити людей і організації здійснювати процеси власного розвитку, це інтегрований підхід, згідно з яким залишаються поза увагою реальні люди з їх специфічними проблемами, а на перший план виходить загальна картина громади [5, с. 16-18].

Модель-підхід “розвиток громад на основі ресурсів” базується на визначенні сильних сторін та активів громади, тобто розвитку і реалізації можливостей, а не на

її проблемах. Цей підхід кардинально змінює погляд на забезпечення розвитку територіальної громади. Він робить її суб'єктом активних дій, а не отримувачем допомоги ззовні. Проте, як зазначає В. Карпенко, він може бути ефективним лише на засадах міжсекторного партнерства [9].

При домінуючому значенні економічного підходу матеріальне процвітання розглядається як основа благополуччя людини і громади, а економічний розвиток – як вирішення усіх проблем. Він передбачає, що ділова активність, яка сприяє процвітання якої-небудь частини громади, викликає перерозподіл багатства і його перехід до бідніших, підвищуючи таким чином загальний добробут. Економічний підхід часто буває “сліпий” по відношенню до проблем суспільства в усіх їх формах, оскільки він розглядає такі проблеми, як поліпшення здоров'я, освіту, розвиток молоді, особисті, родинні і суспільні проблеми як проблеми економічного розвитку.

Альтернативною для забезпечення розвитку територіальної громади є більш складна, порівняно із традиційними підходами, модель, яка побудована на застосуванні усіх існуючих підходів і моделей розвитку при одночасному визначенні найбільш актуальних для територіальної громади. Зазначене знаходить своє відображення у запропонованій авторській комплексній моделі розвитку територіальної громади в сучасних умовах, яка може бути застосована для виявлення закономірностей і подальших напрямів розвитку кожної територіальної громади, визначення внутрішнього економічного і соціального стану громади та її поведінки у зовнішньому середовищі як прояву цього стану.

РОЗДІЛ 2. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (НА ПРИКЛАДІ Пирятинська міська рада Полтавська область)

2.1. Структурний аналіз управлінського апарату на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області.

1. Загальна характеристика громади .

Утворена: 25 жовтня 2015 р., об'єднано 2 ради та 10 населених пунктів, має 16 929 жителів.

У громаді закладів освіти:

- середньої — 3: опорний заклад Пирятинська ЗШ I-III ст. №6 з Олександрівською філією (506 учнів); Пирятинський ліцей з філією (939 учнів); Пирятинська ЗШ I-III ст. №4 (567 учнів). Заклади загальної середньої освіти є юридичними особами; з керівниками шкіл за результатами конкурсу укладено контракти (функції засновника закладів загальної середньої освіти покладено на міського голову відповідним рішенням ради).

- дошкільної — 7 (5 — у місті, 2 — в сільській місцевості (разом 584 вихованці).

Є комунальними закладами міської ради.

- позашкільної — 3: Пирятинський центр дитячої та юнацької творчості (ЦДЮТ), Пирятинська станція юних техніків (СЮТ), Пирятинська дитячо-юнацька спортивна школа (ДЮСШ). Є комунальними закладами міської ради.

2. Реалізація повноважень в сфері освіти — структурні підрозділи та посадові особи

- Виконавчий комітет Пирятинської міської ради є юридичною особою публічного права.

- Міський голова виконує функції засновника закладів сфери освіти.

- Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів згідно із розподілом обов'язків між міським головою, заступниками міського голови з питань діяльності виконавчих органів, секретарем ради та керуючим справами виконавчого комітету (розпорядження міського голови від 29.12.2017 року №163) відповідає, в тому числі, за розвиток всіх видів освіти і медичного обслуговування, розвитку мережі освітніх і лікувальних закладів усіх форм власності, фізичної культури і спорту усіх форм власності, здійснення контролю за виконанням закладами освіти всіх форм власності державних вимог щодо змісту, рівня та обсягу дошкільної, позашкільної, середньої освіти. Заступнику міського голови в межах виконання покладених на нього завдань підпорядковується відділ освіти, молоді та спорту, він координує діяльність закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти Пирятинської міської ради.

Відділ освіти, молоді та спорту як структурний підрозділ виконавчого комітету міської ради (без статусу юридичної особи) має штатну чисельність 4 од. (посадові особи місцевого самоврядування): начальник відділу, три головних спеціалісти :1 – з питань молоді та спорту; 1 – з питань дошкільної освіти, початкової освіти, оздоровлення, харчування, кадрової роботи, атестації педагогічних працівників, медичного обслуговування та ін.; 1 – з питань організації освітнього процесу в закладах освіти, ДПА, ЗНО, ведення ділової документації у відділі та закладах освіти, планування діяльності закладів освіти та ін.

Методичний кабінет відділу освіти, молоді та спорту, штатна чисельність 5 осіб (завідувач методичного кабінету, методисти – 4) функціонував в повному складі, починаючи з 2016 року, та здійснював методичне забезпечення закладів середньої, дошкільної та позашкільної освіти. Станом на червень 2019 року методичний кабінет – це 1 одиниця (4 вакансії); заплановано до ліквідації у вересні 2019 року. Методичне забезпечення загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти в рамках муніципального співробітництва здійснюється через Меморандум про співпрацю між Пирятинською міською радою та Полтавським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти ім. М.В.Остроградського,

укладеного 18.01.2019. Положення Меморандуму передбачають: співпрацю у розвитку освітньої галузі Пирятинської міської об'єднаної територіальної громади як важливого складника стратегії розвитку громади за такими напрямками: розроблення, адаптація існуючих практик та поетапне впровадження методології громадсько активних шкіл; оновлення змісту освіти та модернізація освітнього менеджменту з метою досягнення нової якості освіти, що задається рамкою Нової української школи; упровадження інклюзивної освіти та створення освітнього ресурсного центру з інклюзії; упровадження нових форм підвищення кваліфікації вчителів та їх фахових компетентностей; організація спільних науково-практичних, дослідницьких та просвітницьких заходів для якісної комунікації з громадою щодо пріоритетів освіти і розвитку людського потенціалу.

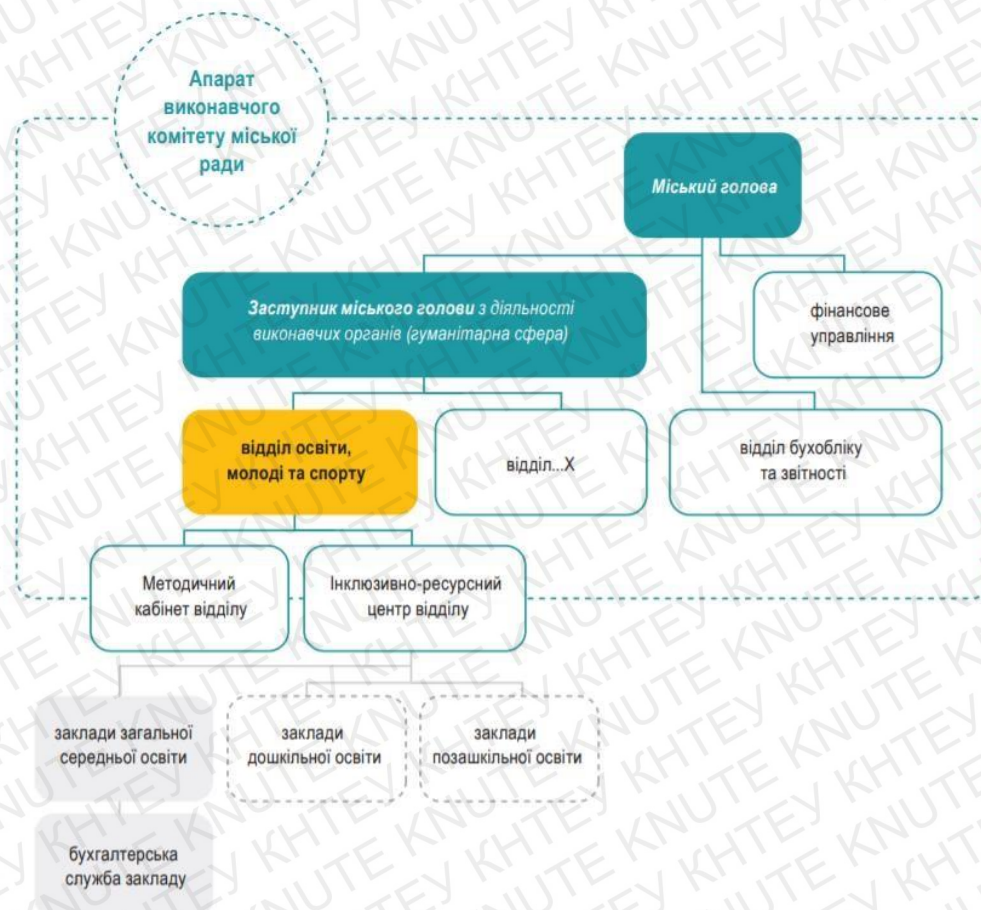

Рисунок 2.1. Структура Пирятинської міської ради [26]

Як видно з рис. 2.1. Інклюзивно-ресурсний центр відділу освіти, молоді та спорту, штатна чисельність 5 од. (директор, вчитель-логопед – 1 од., практичний психолог – 1 од, вчитель лікувальної фізкультури – 1 од, дефектолог – 1 од). Засновником ІРЦ є міська рада, органом управління – відділ освіти, молоді та спорту. До повноважень належить забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, надання психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами, їх батькам, педагогічним працівникам та забезпечення системного кваліфікованого супроводження дітей з особливими освітніми потребами.

Відділ бухгалтерського обліку та звітності виконавчого комітету міської ради, штатною чисельністю 12 од. (8 з них – безпосередньо займаються питаннями бухгалтерського обліку, в тому числі, 6 є посадовими особами місцевого самоврядування, 2 - службовці). 3. Фінансування закладів освіти

Виконавчий комітет Пирятинської міської ради є головним розпорядником бюджетних коштів, в тому числі і освітньої субвенції. Фінансування здійснюється відповідно до зареєстрованих в управлінні Державного казначейства фінансових зобов'язань за розпорядженням про виділення коштів, яке готує фінансове управління міської ради.

Ведення бухгалтерського обліку закладів середньої освіти здійснюється бухгалтерськими службами закладів освіти (бухгалтерська служба Пирятинського ліцею складається з 3 штатних одиниць (1 ст. головного бухгалтера, 0,5 ст. економіста, 1,5 ст. бухгалтера); ЗШ №4 та №6 по 2 штатні одиниці (1 ст. головного бухгалтера, 0,5 ст. економіста, 0,5 ст. бухгалтера). Заклади загальної середньої освіти є розпорядниками коштів третього ступеню.

Ведення бухгалтерського обліку закладів дошкільної та позашкільної освіти здійснюється відділом бухгалтерського обліку та звітності виконавчого комітету міської ради.

2.2. Проблеми та перспективні напрями розвитку системи управління на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області.

Для початку розглянемо переваги, які отримують об'єднані громади, виходячи з аналізу низки законодавчих актів, котрі спрямовані на втілення в життя цього комплексу заходів [5]. Відповідно до них було виокремлено такі позитивні тенденції:

1. Розширення владних повноважень ОМС у новосформованих ОТГ за рахунок передачі частини повноважень на локальний рівень.
2. Отримання об'єднаними громадами права на ведення прямих міжбюджетних відносин, що дає можливість скоротити бюрократичні обмеження, які були до цього [6].
3. Було проведено розмежування податків та зборів між різними рівнями бюджетів, що знайшло своє законодавче відображення у змінах до Податкового кодексу України [6]. Це значно розширило дохідну частину місцевих бюджетів саме в розділі податкових надходжень. Серед таких змін можна виділити передачу частини доходів на місцевий рівень, запровадження оновленого акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів (нафтопродуктів, тютюнових та алкогольних виробів), розширення бази оподаткування [7; 8; 9].
4. Зростання частки офіційних трансфертів у місцевих бюджетах завдяки запровадженню інфраструктурної субвенції, безпосередньо спрямованої на розвиток ОТГ, а також за рахунок фінансування з Державного фонду регіонального розвитку [4].
5. Процес децентралізації викликав значне зростання зацікавленості міжнародних донорів щодо фінансування новостворених громад через надання їм грантової підтримки на реалізацію проектів, спрямованих на підвищення соціально-економічного рівня життя населення.

6. Запровадження медичної та освітньої реформи, спрямованих на підвищення ефективності прийняття управлінських рішень на місцях з метою скорочення видаткової частини локальних бюджетів та підвищення якості отриманих населенням соціальних послуг. Тож, розглянувши основні переваги від утворення ОТГ, перейдемо до більш нагального та менш дослідженого питання, а саме викликів, перед якими постають об'єднані громади на шляху до формування спроможних територіальних одиниць.

Провівши аналіз всього комплексу проблем, з якими безпосередньо можуть зіштовхнутися населені пункти, що знаходяться на сільських територіях, можна виділити дві великі групи – проблеми спроможності та проблеми, викликані урбанізаційним процесом (рис. 2.2.).

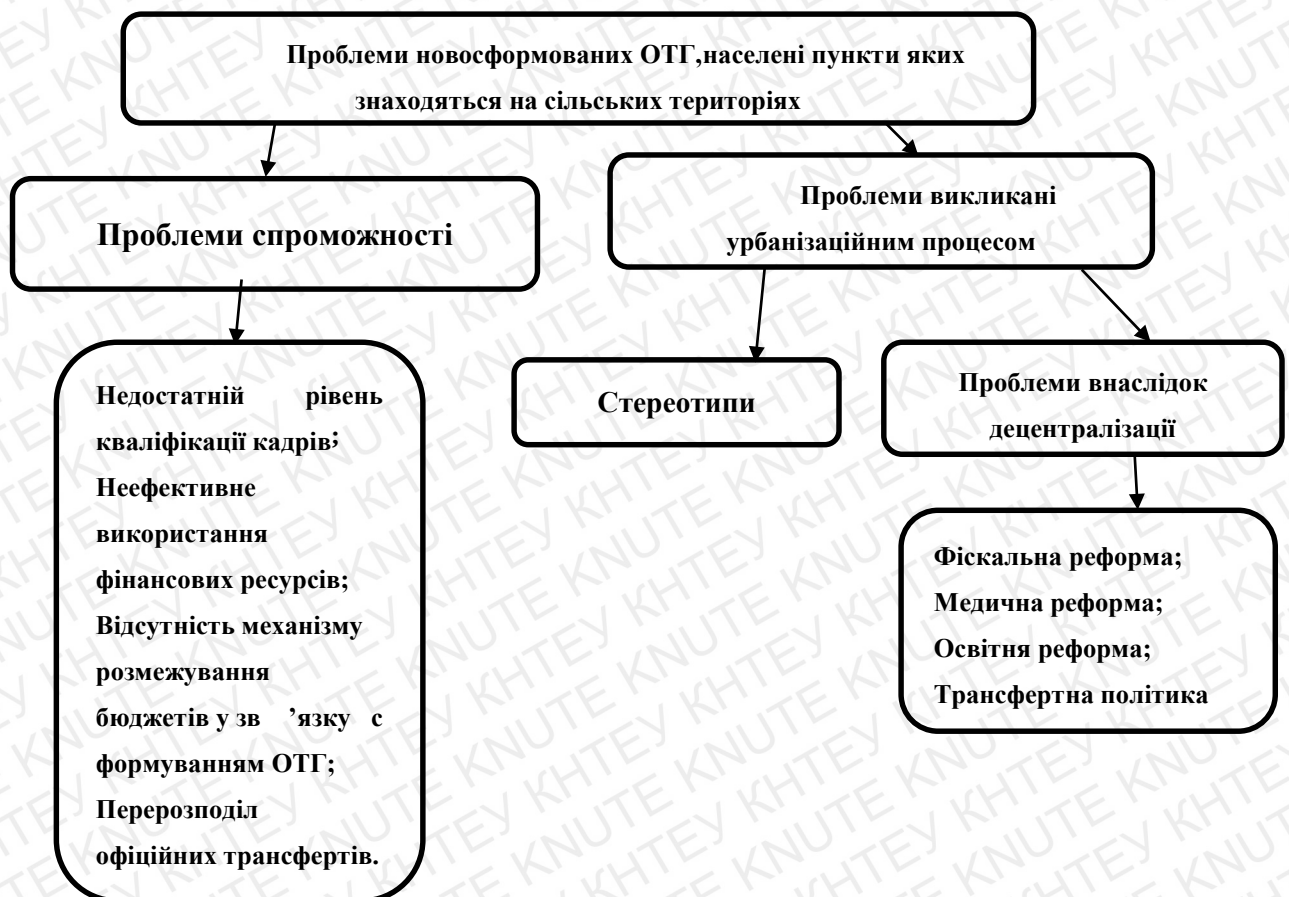

Рисунок 2.2. Проблеми новосформованих ОТГ Пирятинського району
Полтавської області [28]

Проблеми спроможності Проблеми спроможності включають в себе низку викликів, спричинених безпосередньо внутрішніми можливостями новосформованих ОТГ. Першочерговою проблемою, що постає перед ОТГ, є недостатній рівень кваліфікації кадрів [4]. Це пов'язано з тим, що абсолютна більшість об'єднаних громад розташована та утворена винятково з населених пунктів, що знаходяться на сільських територіях, тоді як молоді та висококваліфіковані спеціалісти під час працевлаштування надають перевагу містам. Іншою проблемою, що спричиняє таку ситуацію, була жорстка централізація прийняття управлінських рішень, що, наприклад, не вимагала від бухгалтерів у сільських радах досконалого знання Бюджетного кодексу, оскільки бюджети зазвичай їм надходили з районного рівня.

Виходячи з відсутності достатньої кількості кваліфікованих управлінців та спеціалістів, постає інша, не менш глобальна проблема – неефективне використання фінансових ресурсів [4]. Це досить наочно демонструють результати реалізації проектів, фінансування яких здійснювалося за рахунок Державної інфраструктурної субвенції об'єднаним громадам, оскільки більша половина з них спрямована на отримання миттєвої вигоди, не враховуючи інвестування на перспективу [11]

Ще одна досить серйозна та складна у вирішенні проблема, пов'язана з фінансовими ресурсами ОТГ, – це відсутність механізму розмежування бюджетів у зв'язку з формуванням ОТГ. Відповідно до чинного законодавства сьогодні відсутній механізм врегулювання питань перерозподілу районного бюджету у зв'язку з формуванням на його території ОТГ. Це приводить до того, що створені всередині поточного року об'єднані громади до кінця бюджетного року мають працювати відповідно до бюджету, затвердженого районною радою [4].

Крім того, може виникати проблема перерозподілу офіційних трансфертів у частині медичної субвенції у зв'язку з паралельним проходженням реформи медичної сфери, запропонованої Міністерством охорони здоров'я, відповідно до якої кожна територіальна громада може самостійно обирати, з якою лікарнею вона

хоче укласти договір на медичне обслуговування наявного населення. При цьому слід відмітити, що і сама медична реформа викликає досить багато запитань, оскільки вона спрямована насамперед на зменшення фінансового тягара з держави та перекладання відповідальності на місцеву владу.

Зростання владних повноважень, покладених на ОМС, неодмінно веде до збільшення відповідальності за прийняття управлінських рішень, що стає досить проблематичним. Це пов'язано із розглянутою вище проблемою – відсутністю достатньої кількості кваліфікованих кадрів. Проблеми, викликані урбанізаційним процесом Проблеми, спричинені процесом урбанізації, формують виклики як для сіл та селищ, так і безпосередньо для міст. Пропонуємо розділити їх на дві підкатегорії – стереотипи та проблеми внаслідок децентралізації.

Стереотипи Однією з найбільших небезпек, яку вбачають сільські жителі, є відчуття загрози перед процесом урбанізації, оскільки, на їхню думку, це може привести до перелому їх буденного життєстрою та закриття таких важливих, але водночас неефективних сільських клубів, медичних та освітніх закладів, що неодмінно, на їхню думку, приведе до вимирання села/селища. Ще однією з перепон, які вони вбачають на шляху до об'єднання з великими містами, є небажання перетворитися в аграрно-сміттєвий придаток для урбанізованих міських центрів [4]. Для міст, точніше для міських ОМС, питання об'єднання з сільськими територіями знаходиться в зовсім іншій площині, а саме: чи готові вони до значних інвестиційних вливань у розбудову соціально-економічної інфраструктури сільських населених пунктів заради отримання контролю над приміськими зонами, що надасть їм можливості у майбутньому більш ефективно розбудовувати власну інфраструктуру. Ще одним із ключових стереотипів, що значно впливає на процес об'єднання міст із сільськими територіями, є екологічна ситуація. Здебільшого ОМС сіл та селищ вважають, що для міст приєднання сільських територій до свого складу розширює можливості безперешкодного виведення шкідливих та небезпечних виробництв за свої межі. Наприклад, побудувати нові звалища для захоронення твердих побутових відходів та інших небезпечних речовин, а також

заводи з їх переробки. Але для сіл та селищ це може привести до виникнення справжньої екологічної катастрофи, що прискорить і без того швидке їх вимирання, а також може привести до знищення рекреаційних зон за межами міст.

Проблеми внаслідок децентралізації На перший погляд децентралізація створює всі необхідні умови для формування спроможних адміністративно-територіальних одиниць. Але більш детальне дослідження дає змогу відзначити такі тенденції:

По-перше, фінансова децентралізація хоча й значно розширила повноваження органів місцевого самоврядування, провівши розмежування податків, але створила іншу проблему..

По-друге, медична реформа, що є частиною децентралізаційного комплексу, спрямована на оптимізацію медичних закладів. Хоча урядовці і стверджують, що оптимізація покращить цю галузь, та все ж слід розуміти, що критерії, створені для більшості лікарень, є складними для виконання, а отже, більшість із них ліквідують або переведуть до закладів первинної медичної допомоги.

По-третє, освітня реформа передбачає ліквідацію неспроможних шкіл та формування опорних. Якщо для міст така ситуація не є проблемною, то для сіл/селищ вона формує нові виклики. Так, наприклад, діти з віддалених сіл не зможуть добратися до опорної школи, якщо вийде з ладу шкільний автобус чи комунальні служби не сформують гідну інфраструктуру.

По-четверте, медична та освітня реформа тягнуть за собою значні зміни в трансфертній політиці держави – більш жорстке їх регулювання та контроль за ними.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (на прикладі Пириятинської міської ради Полтавської області)

Отже, як бачимо, децентралізація, хоча і спрямована на формування спроможних територіальних одиниць, все ж на сучасному етапі більше схожа на ретельно завуальовану спробу розбудови агломерацій. Таким чином, досліджені проблеми дають змогу запропонувати такі шляхи їх вирішення:

1. Формування чіткого комплексу заходів, спрямованих на інформатизацію всіх аспектів децентралізаційного процесу.
2. Розроблення загальнодержавної стратегії формування агломерацій задля розширення спектру об'єднаних територіальних громад, що формуються з міст обласного значення та сільських населених пунктів.
3. Забезпечення та формування кадрової політики на загальнодержавному рівні, спрямованої на підготовку висококваліфікованих управлінців та їх резерву безпосередньо для роботи в об'єднаних громадах, що включають сільські території.
4. Розроблення заходів, спрямованих на вибудову нової методології прийняття управлінських рішень, на ефективне використання фінансових ресурсів, виходячи із стратегічного бачення майбутніх вигод.
5. Формування центральними органами влади, а саме Кабінетом міністрів України, чіткого та прозорого механізму розмежування бюджетів ОТГ та вже наявних бюджетів районів.
6. Внесення змін до медичної та освітньої реформ з урахуванням інтересів територіальних громад.

Для здійснення місцевого самоврядування територіальні громади в Україні наділені відповідними матеріальними ресурсами. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, позабюджетні цільові та інші кошти, земля, природні ресурси, що є у комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а

також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад.

Відзначимо також, що з метою врахування історичних, національнокультурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення місцевого самоврядування представницький орган місцевого самоврядування на основі Продовження запровадження політики децентралізації управління має стати дієвим фактором стабілізації соціально-економічної ситуації, подолання суперечностей між різними рівнями влади, сприяти підвищенню ефективності використання бюджетних коштів на всіх рівнях управління

Подальша успішна реалізація реформи територіальної організації влади та місцевого самоврядування на засадах децентралізації вимагає продовження роботи щодо удосконалення законодавчо-нормативного забезпечення реформи. Зокрема, необхідно:

- відновити роботу над законопроектом щодо внесення змін до Конституції України з питань децентралізації, яким має бути удосконалена конституційна база для функціонування нової системи територіальної 18 організації влади та системи адміністративно-територіального устрою держави;
- прийняти базовий закон «Про адміністративно-територіальний устрій України», в якому визначити засади державної політики у цій сфері, конструкцію нового адміністративно-територіального устрою, уніфіковані вимоги і критерії до адміністративно-територіальних одиниць усіх рівнів, чіткі процедури утворення і ліквідації адміністративно-територіальних одиниць, порядок встановлення і зміни їх меж тощо;
- підготувати й прийняти нову редакцію Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», удосконаливши забезпечення функціонування повноцінного місцевого самоврядування на різних рівнях управління, перерозподіл повноважень в системі органів місцевого самоврядування та між органами місцевого самоврядування та державними органами виконавчої влади;
- прийняти закон «Про місцевий референдум, оскільки з ухваленням Закону

України «Про всеукраїнський референдум» у 2012 р. було втрачено правовий механізм проведення місцевого референдуму, що є формою вирішення територіальною громадою питань місцевого значення шляхом прямого волевиявлення;

- внести зміни до закону «Про співробітництво територіальних громад» щодо запровадження процедури приєднання територіальних громад до вже існуючих договорів про співробітництво;
- внести зміни до закону «Про регулювання містобудівної діяльності» щодо внесення до переліку документів з просторового планування на місцевому рівні плану об'єднаної територіальної громади, який включатиме функціональне зонування території, формування інженерно-транспортної інфраструктури, благоустрою території тощо.

З метою зміцнення кадрового забезпечення проведення реформи та подальшого функціонування органів місцевого самоврядування необхідно:

- прийняти закон «Про службу в органах місцевого самоврядування» з урахуванням пропозицій Президента України. Закон необхідний для врегулювання правових та організаційних засад служби в органах місцевого самоврядування, правового статусу посадових осіб, умов та порядку реалізації громадянами права на службу в органах місцевого самоврядування тощо в нових умовах функціонування місцевого самоврядування;
- опрацювати питання законодавчого врегулювання посилення відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування за прийняття та реалізацію управлінських рішень щодо місцевого розвитку та відповідності цих рішень законодавству України, а також за якісне надання населенню адміністративних та соціальних послуг;
- запровадити навчальні програми для посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад, зокрема, з питань ефективного врядування, зміцнення матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування, проектного менеджменту.

ВИСНОВКИ

Органи місцевого самоврядування з метою більш ефективного здійснення своїх повноважень, захисту прав та інтересів територіальних громад можуть об'єднуватись в асоціації та інші форми добровільних об'єднань, які підлягають реєстрації в органах Міністерства юстиції України. Органи місцевого самоврядування та їхні асоціації можуть входити до відповідних міжнародних асоціацій, інших добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування. Однак асоціаціям та іншим добровільним об'єднанням органів місцевого самоврядування не можна передавати повноваження органів місцевого самоврядування.

Головні завдання децентралізації на середньострокову перспективу полягають у завершенні формування спроможних територіальних громад на всій території країни, посиленні інституційної та ресурсної спроможності громад, запровадженні стратегічного планування розвитку ОТГ, розбудові інфраструктури громад, підвищенні якості надання всього спектру публічних послуг населенню.

Для вирішення проблемних питань та забезпечення успішної реалізації процесу подальшого формування об'єднаних територіальних громад необхідно:

- доопрацювати і внести зміни до перспективних планів формування територій громад для кожного регіону на основі положень Методики формування спроможних територіальних громад; встановити терміни доопрацювання перспективних планів та відповідальність обласних державних адміністрацій;
- законодавчо врегулювати питання виконання районними радами визначених законом повноважень в районах, територія яких провністю або частково охоплена створеними об'єднаними територіальними громадами;
- унормувати питання оптимізації структури та чисельності працівників районних державних адміністрацій в районах, територія яких провністю або частково охоплена створеними об'єднаними територіальними громадами;

- опрацювати питання удосконалення механізму державної фінансової підтримки добровільного об'єднання територіальних громад та забезпечення стабільних джерел такої підтримки.

Проведення процедури формування програми розвитку пріоритетних галузей, яка б мала умови конкурсу інвестиційних проектів, методiku відбору за допомогою визначення їх значимості, принципи об'єднання окремих інвестиційних пропозицій в загальну інвестиційну програму території та систему стимулів для її здійснення.

У рамках загальної програми розвитку галузей активізувати заходи щодо стимулювання діяльності, в першу чергу, в житловому будівництві.

Визначити процедури та форми участі органів влади в інвестиційному процесі: надання коштів майнового бюджету на інвестиційні проекти; участь як гаранта, що покриває частину ризику тощо.

Заходи на зниження банківських ризиків. Перспективними напрямками подальших наукових пошуків заданого нами напрямку повинні стати: обґрунтування чіткого розмежування повноважень місцевих органів самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, вивчення досвіду зарубіжних країн у сфері управління майном територіальної громади, оцінка майно комунальної власності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» №1508-VII від 17.06.17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text>.
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів щодо податкової реформи» № 71-VIII від 28.12.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2015 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi_bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=2755-17.
4. «Кодекс камікадзе»: що пропонує бюджетна реформа Арсенія Яценюка / Forbes Україна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forbes.net.ua/ua/nation/1385217-kodeks-kamikadze-shcho-proponue-byudzhetna-reforma-arseniyayacenyuka>.
5. Державна інфраструктурна субвенція об'єднаним громадам – 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/infographics/item/id/32>.
6. Земельний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
7. Закон України "Про благоустрій населених пунктів" №2807-IV 06.09.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2807-15/page>
8. Закон України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" № 157-VIII 05.02.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/157-19>

9. Закон України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" від 05.02.2015[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
10. Закон України "Про засади державної регіональної політики" від 05.02.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
8. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 21.05.1997 року.
11. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
12. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
13. «Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування» 10.05.2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/mainmonitoring>
14. Анатолій Мельничук, Остапенко Павло. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ: реформа № 1 [аналітичні записки]. К.: ЦОП «Глобус» ФОП Кравченко Я.О., 2016. 35 с.
15. Алексєєв В. М. Основні напрями розвитку власності територіальних громад в Україні / В. М. Алексєєв. – Університетські записки. – 2008. – №1 (25). – С. 316-321.
16. Апанасенко К. Комунальна власність як самостійна форма власності: ознаки, співвідношення з державною формою власності / К. Апанасенко // Юридична Україна. – 2016. – № 8. – С. 31-34
17. Бакуменко В. Аналіз проблемного поля державного управління / В. Бакуменко, С. Кравченко // Проблеми й тенденції розвитку галузі науки «Державне управління» в Україні: від теорії до практики : зб. матеріалів

- симп. за міжнар. участю / за заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна, С. В.
- Загороднюка. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – С.46–49.
18. Безуглий О. В. Світовий досвід організації сталого розвитку територіальної громади / О. В. Безуглий // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2006. – Вип. 3 (15). – С. 153–158.
 19. Безуглий О. В. Територіальна громада в Україні: напрями та чинники сталого розвитку : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : спец. 25.00.04 “Міське самоврядування” / О. В. Безуглий. – Х., 2009. – 17 с.
 20. Бекетов Н. В. Когнитивная концепция территориального социальноэкономического поведения в региональном социуме [Электронный ресурс] / Н. В. Бекетов // Credo new : теоретический журн. – 2015. – Вып. 3. – Режим доступа : <http://credonew.ru/content/view/843/61/>
 21. Василенко И. А. Административногосударственное управление в странах Запада: США, Великобритании, Франции, Германии / И. А. Василенко. – М. : Логос, 1998. – 168 с.
 22. Вобленко С. Система имущественного бюджета / С. Вобленко, Г. Огнев // Городское управление. – 2013. – № 7. – С. 46-55
 23. Гальчинська О. А. Мобілізація громади на підтримку дітей та сімей. Тренінговий модуль з підготовки тренерів / О. А. Гальчинська, О. Ю. Герасимова, Т. Клаф, Н. М. Комарова – К. : Фенікс, 2010.– 80 с.
 24. Жовнірчик Я. Ф. Формування самодостатніх територіальних громад і стратегія їх економічного саморозвитку / Я. Ф. Жовнірчик // Університетські наукові записки. – 2010. – № 1-2 (13-14). – С. 324–331.
 25. Ільченко Н. Економічний розвиток громади: контекст та практика (досвід Канади) [Електронний ресурс] / Н. Ільченко, Р. Жиленко // Економічний

- розвиток громади. – 2017. – № 2. – С. 35–40. Режим доступу : <http://ced.org.ua/ukr/magazines/2/CI2.doc>
26. Інновації в управлінні суспільним розвитком : навч. посіб. / А. М. Михненко, В. Д. Бакуменко, С. О. Кравченко. – К. : НАДУ, 2009. – 116 с.
 27. Костель М.В., Решетняк Я.В. Фінансова децентралізація. Переваги та недоліки на локальному рівні. Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів і молодих вчених «Економічні проблеми сталого розвитку», присвячена 80-річчю з дня народження професора Олега Балацького, м. Суми, 2017. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua>.
 28. Котенко Н.В., Решетняк Я.В. Фіскальна децентралізація: досвід вразливості сільських територіальних громад в Україні. IV Міжнародна науковопрактична конференція «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» м. Одеса. Травень. 2017. С. 243–245.
 29. Карпенко В. В. Міжсекторне партнерство в процесі розвитку громад: світовий досвід / В. В. Карпенко // Теоретичні та прикладні питання державотворення [Електронний ресурс] : електрон. наук. фах. вид. – 2008. – № 3.
 30. Касперович А. Ю. Перспективы использования социокультурного подхода в исследовании социального взаимодействия в местных сообществах // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : зб. наук. пр. – 2015. – Вип. 14. – С.446–452.
 31. Колтун В.С. Управління інтелектуальною складовою соціального потенціалу у місцевому самоврядуванні / В. С. Колтун // Галузь науки «Державне управління»: історія, теорія, впровадження : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 28 трав. 2017р. : у 2 т. / за заг ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, С. В. Загороднюка. – К. : НАДУ, 2015. – С.117-118.

32. Копилова Н.А. Основні стратегії соціального розвитку / Н. А. Копилова // Теорія та практика державного управління. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”. – 2018. – № 1. – С. 140–147.
33. Лапин Н. И. Социокультурный подход и социетально-функциональные структуры / Н. И. Лапин // Социс. – 2016. – № 7. – С. 7–12
34. Лисенко Л. В. Партнерська модель управління соціально-економічним розвитком сільських територій: сутність і умови формування / Л. В. Лисенко // Державне управління: удосконалення та розвиток [Електронний ресурс] : електрон. наук. фах. вид. – 2018. – № 8.
35. Михненко А. М. Сучасні інноваційні підходи до управління суспільним розвитком / А. М. Михненко, В. Д. Бакуменко, С. О. Борисевич // Проблеми трансформації системи державного управління в умовах політичної реформи в Україні : матеріали наук.-практ. конф. / за заг. ред. О. Ю. Оболенського, В. М. Князева. – К. : Вид-во НАДУ, 2016. – Т. 1. – С. 342–344
36. Основи сталого розвитку територіальної громади : навч. посіб. / [авт. кол. : І. Р. Залуцький, Р. Л. Брусак, Б. М. Шевчук та ін.]; за заг. ред. І. Р. Залуцького. – К. : НАДУ, 2008. – 64 с.
37. Семигіна Т. Модель соціального планування на місцевому рівні / Т. Семигіна // Наукові записки НаУКМА. – Т. 59 : Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. – 13 2017. – С. 61–67
38. Тютюник І.В., Решетняк Я.В. Фінансова децентралізація в Україні: можливості та загрози для забезпечення сталого розвитку територіальних громад // Економіка та держава. 2017. №. 12. С. 43–47.
39. Чикаренко І. Кластерний підхід в управлінні економічним розвитком муніципального утворення / І. Чикаренко // Державне управління та місцеве самоврядування : збірник наукових праць. – 2015. – Вип. 4 (7).

40. Чудаева И. Б. К вопросу об основополагающих принципах управления социальными системами / В. М. Шарапов, Е. В. Шарапова, И. Б. Чудаева // Вісн. Черкас. держ. технолог. ун-ту. - 2015. - № 4. - С. 196-198.
41. Шарапов В. М. Универсальные технологии управления / В. М. Шарапов, Е. В. Шарапова. - М. : Техносфера, 2006. - 496 с.

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему:

РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ

Студентки 4 курсу, 11 групи,
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Страшенко
Валерії
Віталіївни

(підпис студента)

Науковий керівник
Кандидат економічних
наук, доцент

Сонько
Юлія
Анатоліївна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
Кандидат економічних наук,
доцент

Головня
Юлія
Ігорівна

(підпис гаранта)

Київ 2020

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (41 найменування). Основний зміст роботи викладено на 40 сторінках комп'ютерного тексту. Робота містить 2 таблиці.

Метою роботи є здійснення аналітичного огляду процесу формування об'єднаних територіальних громад та реалізації реформи децентралізації в Україні, а також визначення основних напрямів розвитку, якими слід керуватися об'єднаним територіальним громадам під час розроблення своїх стратегій розвитку.

Поставлена мета зумовила необхідність реалізації таких завдань:

- вивчити сутність та історію виникнення територіальних громад в Україні;
- розкрити суть децентралізації як основного фактора формування об'єднаних територіальних громад;
- проаналізувати сучасний стан об'єднаних територіальних громад;
- вивчити нормативно-правове забезпечення формування об'єднаних територіальних громад;
- дослідити проблеми розвитку територіальних громад в Україні;
- розробити шляхи вдосконалення управлінської діяльності територіальних громад в Україні.

Об'єкт дослідження – процес формування системи управління в територіальних громадах, процеси розвитку територіальних громад в Україні на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти розвитку територіальних громад.

Для вирішення визначених завдань, у процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: абстрактно-логічний (для обґрунтування методології дослідження, визначення послідовності та заходів для його досягнення), порівняння, узагальнення та аналізу.

У першому розділі розкриваються сутнісні характеристики розвитку територіальних громад в сучасних умовах.

У другому розділі здійснюються оцінювання система управління в територіальних громадах (на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області) та викладено пропозиції щодо підвищення ефективності реалізації управлінських функцій в територіальних громадах (на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області).

Одержані результати можуть бути використані при удосконаленні шляхів вдосконалення управлінської діяльності територіальних громад в Україні.

Анотація

У випускній кваліфікаційній роботі висвітлено аналітичний огляд процесу формування об'єднаних територіальних громад та реалізації реформи децентралізації в Україні, а також визначення основних напрямів розвитку, якими слід керуватися об'єднаним територіальним громадам в процесі своєї діяльності. Викладено структурний аналіз апарату управління на прикладі Пирятинської міської ради Полтавської області. Запропоновані методи вдосконалення ефективності управлінських функцій.

Ключові слова: територіальні громади, управлінські функції, стан розвитку.

The final qualifying work covers an analytical review of the process of formation of the united territorial communities and the implementation of the decentralization reform in Ukraine, as well as the definition of the main directions. The structural analysis

of the management staff on the example of the Pyriatyn city council of the Poltava region is stated. Methods of improving the efficiency of management functions are proposed.

Key words: territorial communities, managerial functions, state of development.

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу
студентки Страшенко Валерії Віталіївни
4 курсу 11 групи денної форми навчання
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
на тему «Реалізація управлінських функцій в територіальних громадах
України»
(за матеріалами Міністерства соціальної політики України)

Випускна кваліфікаційна робота виконана на тему, яка є актуальною для розбудови соціальної, правової, демократичної держави в умовах децентралізації та проведення адміністративної реформи в Україні, зумовлює розбудову інституту місцевого самоврядування, первинним суб'єктом якого виступає територіальна громада. Студентка продемонструвала достатній рівень володіння теоретичним матеріалом щодо обґрунтування теоретичних та аналітичних даних функціонування територіальних громад та вміння застосовувати цей матеріал у процесі реального дослідження.

Робота розкриває сучасний стан процесу формування об'єднаних територіальних громад та реалізації реформи децентралізації в Україні. В роботі проаналізовано діяльність Міністерства соціальної політики України, охарактеризовано основні напрямки розвитку, якими слід керуватися в майбутньому об'єднаним територіальним громадам під час розроблення своїх стратегій. Визначено основні проблеми та запропоновано шляхи щодо удосконалення функціонування територіальних громад в Україні.

Якість оформлення випускної кваліфікаційної роботи можна вважати задовільною. Основні вимоги щодо оформлення матеріалу враховані. Слід відзначити деякі несуттєві порушення стилю викладення матеріалу, який в окремих місцях роботи є ненауковим. В цілому матеріал роботи викладено послідовно і логічно.

Випускна кваліфікаційна робота рекомендується до захисту.

Рецезнент
Голова місцевого самоврядування
С. Яхни, Фастівського району,
Київської області

Вахненко В.В.

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування

Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Страшенко Валерія Віталіївна, повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Реалізація управлінських функцій в територіальних громадах України» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«1» липня 2020 року

 (підпис)

Telegram Web | Антиплагиат - система для он... | Кабинет - Антиплагиат

users.antiplagiat.ru/cabinet

получит ценный денежный приз! Подробнее о конкурсе можно узнать здесь.

АНТИПЛАГИАТ
ТВОРИТЕ СОБСТВЕННЫМ УМОМ

ПОЛЬЗОВАТЕЛЬ
lera.strashenko@gmail.com

БАЛЛОВ
0

ТАРИФ
Бесплатный доступ (0/0)

МОДУЛИ И КОЛЛЕКЦИИ
Подключено: 1 смотреть

МЕНЮ

ru

Кабинет

Поиск по названиям документов

ПЕРЕМЕСТИТЬ УДАЛИТЬ ИСТОРИЯ ОТЧЕТОВ

Название	Дата загрузки	Оригинальность	
СтрашенковКР	15 Июнь 2020 18:15	89.36%	ПОСМОТРЕТЬ РЕЗУЛЬТАТЫ

1 документ Показывать по 10 20 50 100

ГЛАВНАЯ ИСТОРИЯ ОБНОВЛЕНИЙ ПОМОЩЬ КОНТАКТЫ

Сайт для корпоративных клиентов Пользовательское соглашение Соглашение об обработке персональных данных АО "Антиплагиат", 2005-2020 © Все права защищены

СтрашенковКР.pdf

Показать все

Telegram Web | ДипломСтрашенкоВКР-11групп | Страшенко антиплагиат.pdf

Файл | C:/Users/Dmitry/Desktop/Страшенко%20антиплагиат.pdf

Гmail – электрон... | работа | Менеджер по про... | Продавец консуль... | Менеджер по про... | Вакансия Веду... | Скачать The Divi... | Проект Z449 Сое... | Проекты домс... |

Antiplagius
№1 в России

Антиплагиат 2.0. Проверка и повышение уникальности текста за 2 минуты.

www.antiplagius.ru

Уважаемый пользователь!
Обращаем ваше внимание, что система Антиплагиус отвечает на вопрос, является ли тот или иной фрагмент текста заимствованным или нет. Ответ на вопрос, является ли заимствованный фрагмент именно плагиатом, а не законной цитатой, система оставляет на ваше усмотрение.

Отчет о проверке № 3676587

Дата выгрузки: 2020-05-21 19:26:25
Пользователь: lera.strashenko@gmail.com ID: 3676587

Отчет предоставлен сервисом «Антиплагиат» на сайте www.antiplagius.ru

Информация о документе	Информация об отчете
№ документа: 3676587 Имя исходного файла: Диплом.docx Размер файла: 319.3 Кб Размер текста: 53232 Слов в тексте: 7350 Число предложений: 127	Дата: Отчет от 2020-05-21 19:26:25 - Последний готовый отчет Оценка оригинальности: 98% Заимствования: 2%

Оригинальность: 98%
Заимствования: 2%

Источники:

Доля в тексте	Ссылка
20.1%	https://www.webkursoviki.ru/kartgotrab.asp?id=182205
13.8%	https://pidruchniki.com/12980108/pravo/sistema_organiv_posadovih_osib_mistsevoego_samo...

Информация о документе:

київський національний торговельно-економічний університет кафедра публічного управління адміністрування випускний кваліфікаційний проєкт на тему: реалізація управлінських функцій в територіальних громадах України за матеріалом: студента 4 курсу 11 групи спеціальності 261 публічне управління та адміністрування спеціалізації публічне страшенко валерії віталієвни управління та адміністрування підпис студента науковий керівник провісше науковий ступінь імя вчене звання по батькові підпис керівника гарант освітньої програми науковий ступінь провісше вчене звання імя підпис гаранта по батькові київ 2020 зміст вступ 3 розділ 1. Теоретичні засади дослідження системи управління в територіальних громадах 5 особливості розвитку територіальних громад в сучасних умовах 5 1.2. Підходи до побудови системи

Щоби почати пошук, введіть запит тут

14:11 16.06.2020